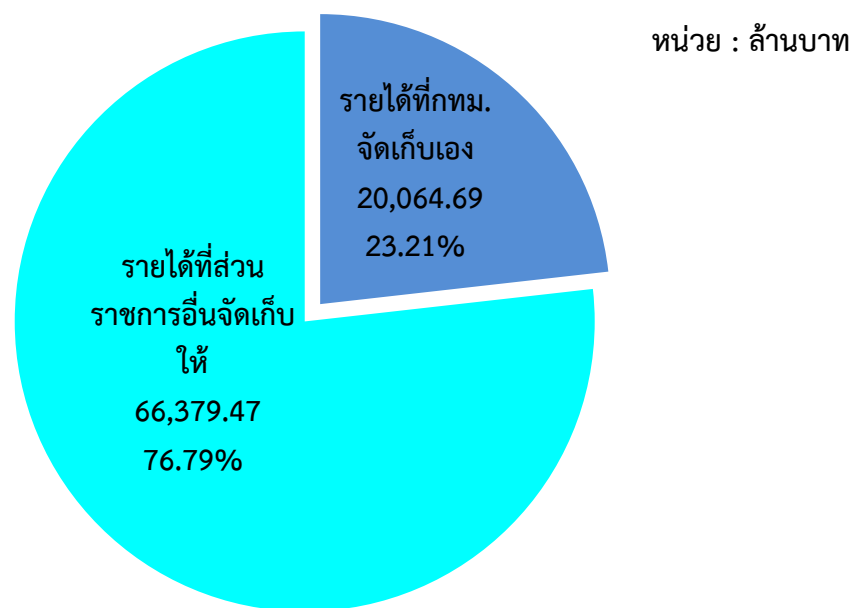

การวิเคราะห์ผลการจัดเก็บรายได้กรุงเทพมหานครประจำปีงบประมาณ 2561

นางสาวรุ่งตะวัน อิงชาติเจริญ
นักวิชาการคลังชำนาญการ
กลุ่มงานนโยบายรายได้และรายจ่าย
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

ปีงบประมาณ 2561 กรุงเทพมหานครได้ตั้งประมาณการรายได้ไว้ 78,500.00 ล้านบาท และมีรายได้จริงทั้งสิ้น 86,444.16 ล้านบาทหรือร้อยละ 110.12 ของประมาณการรายได้ที่ตั้งไว้ และสูงกว่าปีที่ผ่านมา 7,173.58 ล้านบาทหรือร้อยละ 9.05 สัดส่วนของรายได้จริงของกรุงเทพมหานครแสดงไว้ในแผนภูมิต่อไปนี้

สัดส่วนของรายได้จริงประจำปีงบประมาณ 2561

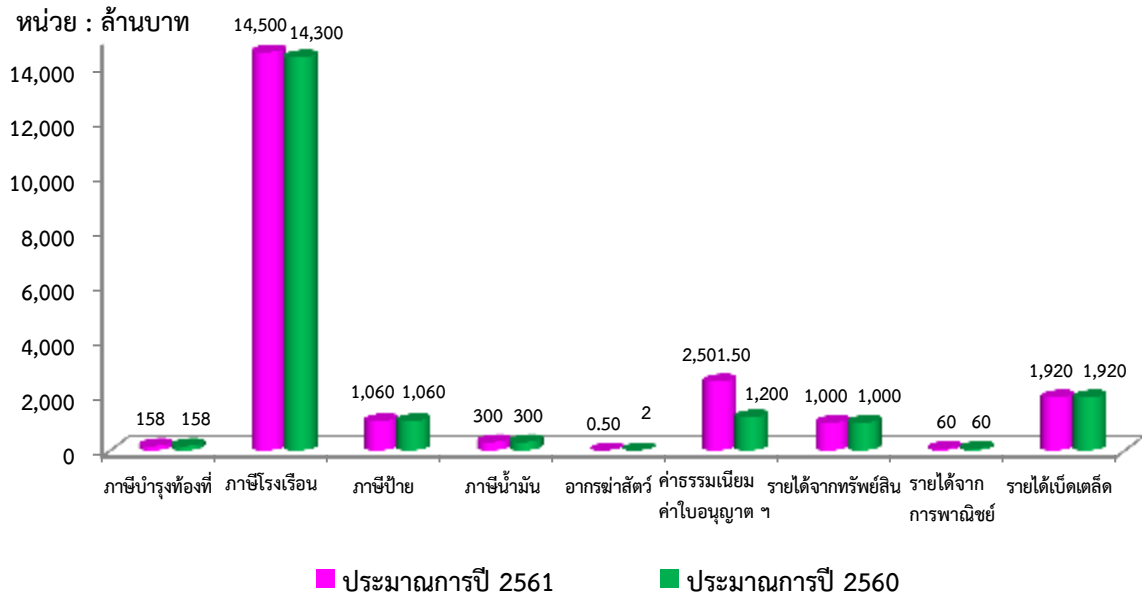

ประมาณการรายได้ที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บเอง

กรุงเทพมหานครได้ประมาณการรายได้ที่คาดการณ์ว่าจะจัดเก็บได้ในปีงบประมาณ 2561 ไว้ 21,500.00 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2560 (ตั้งประมาณการไว้ 20,000.00 ล้านบาท) จำนวน 1,500.00 ล้านบาท โดยเป็นการเพิ่มประมาณการรายได้ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับและค่าบริการ และภาษีโรงเรือน และที่ดิน จำนวน 1,301.50 และ 200.00 ล้านบาท ตามลำดับ ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ 2561 ได้มีการปรับลดประมาณการรายได้จากการจัดเก็บอากรฆ่าสัตว์ลง 1.50 ล้านบาท เนื่องจากการปิดโรงฆ่าสัตว์ที่คลองเตย ในส่วนที่กรุงเทพมหานครได้ตั้งประมาณการรายได้ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับและค่าบริการ เพิ่มขึ้นจำนวนมากนั้น มาจากการที่กรุงเทพมหานครได้เตรียมแก้ไขข้อบัญญัติ เรื่องค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอย ตามกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่จะออกภายใต้พระราชบัญญัติรักษาความสะอาด พ.ศ. 2560 (ฉบับที่ 2) แต่อย่างไรก็ตาม จนสิ้นปีงบประมาณ 2561 ยังไม่มีการประกาศใช้กฎกระทรวงดังกล่าว กรุงเทพมหานครจึงไม่สามารถแก้ไขข้อบัญญัติ เรื่องค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยได้ ส่งผลกับการจัดเก็บค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยที่ต่ำกว่าประมาณที่ตั้งไว้เป็นจำนวนมากถึง 1,241.09 ล้านบาท (ตั้งประมาณการค่าธรรมเนียมเก็บขนมูลฝอยไว้ 1,841.00 ล้านบาท จัดเก็บได้จริงตามอัตราเดิมเพียง 599.91 ล้านบาท)

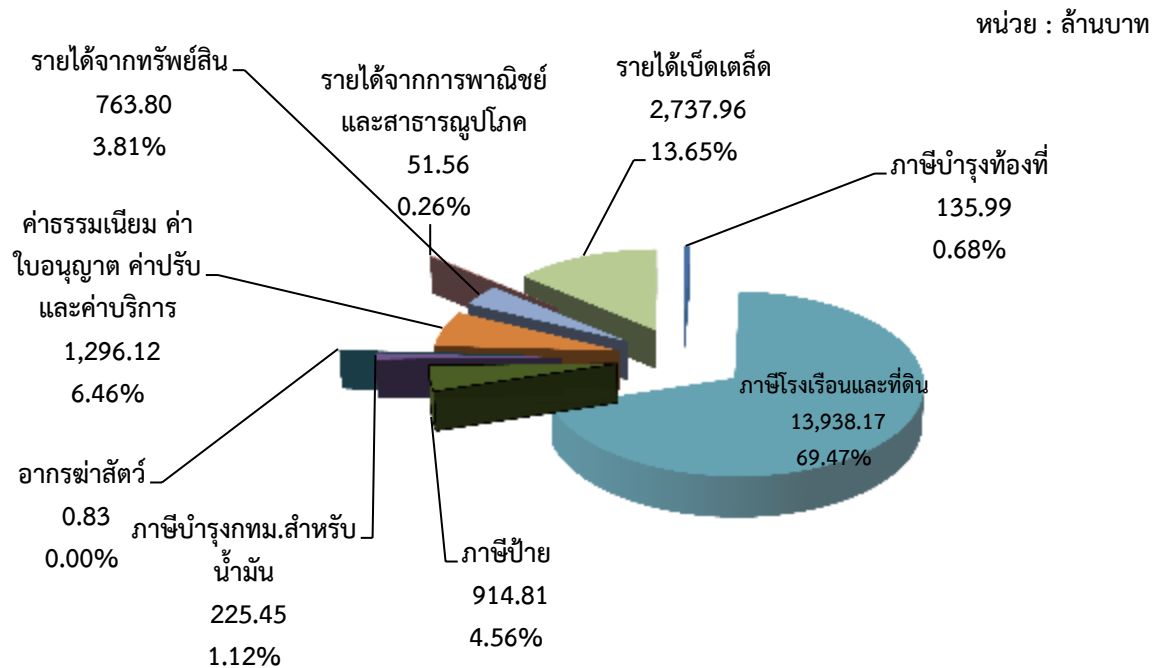
เปรียบเทียบ...

เปรียบเทียบประมาณการรายได้ที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บเองปีงบประมาณ 2561 และ 2560

ผลการจัดเก็บรายได้ที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บเอง

การจัดเก็บรายได้ที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บเองในปีงบประมาณ 2561 สามารถจัดเก็บรายได้จำนวน 20,064.69 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการที่ตั้งไว้คิดเป็น 1,435.31 ล้านบาทหรือร้อยละ 6.68 แต่จัดเก็บได้เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2560 จำนวน 887.00 ล้านบาทหรือร้อยละ 4.63 ซึ่งรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเป็นการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย และรายได้ที่มีใช้ภาษี โดยแยกพิจารณาได้ดังนี้

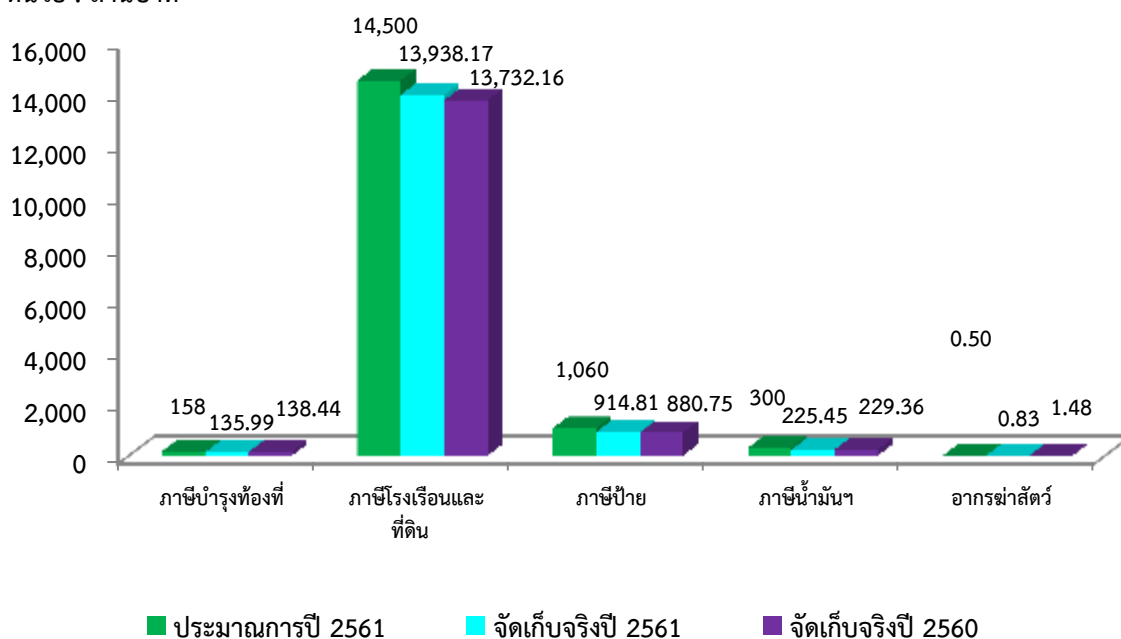

1. รายได้จาก...

1. รายได้จากภาษีอากร สามารถจัดเก็บได้รวม 15,215.25 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ 16,018.50 ล้านบาท คิดเป็น 803.25 ล้านบาทหรือร้อยละ 5.01 ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาคิดเป็น 233.06 ล้านบาทหรือร้อยละ 1.56 ทั้งนี้ การขยายตัวที่เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเป็นผลมาจากการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีป้ายได้เพิ่มขึ้นจำนวน 206.01 และ 34.06 ล้านบาท ตามลำดับ โดยสัดส่วนของรายได้ที่จัดเก็บได้จริงเมื่อเทียบกับประมาณการรายได้ในแต่ละประเภทรายนั้น พบว่า มีความแตกต่างเพียงเล็กน้อย ยกเว้น อากรฆ่าสัตว์ โดยแยกพิจารณาผลการจัดเก็บได้ดังนี้

เปรียบเทียบผลการจัดเก็บภาษีอากรที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บเองปีงบประมาณ 2561

หน่วย : ล้านบาท

1.1 ภาษีบำรุงท้องที่ จัดเก็บได้รวม 135.99 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ 158.00 ล้านบาท คิดเป็น 22.01 ล้านบาทหรือร้อยละ 13.93 และลดลงจากปีที่ผ่านมาคิดเป็น 2.45 ล้านบาทหรือร้อยละ 1.77 โดยการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ที่มีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 อาจเป็นผลมาจากการเติบโตของการก่อสร้างอาคารที่พักอาศัยประเภทคอนโดมิเนียมในพื้นที่กรุงเทพมหานคร และเป็นกรณีเจริญเติบโตของเมืองที่มีการนำที่ดินว่างเปล่ามาใช้ประโยชน์มากขึ้น โดยปีงบประมาณ 2560 และในปีงบประมาณ 2561 อัตราขยายตัวของการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ลดลงร้อยละ 1.23 และ 1.77 ตามลำดับ

1.2 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน จัดเก็บได้รวม 13,938.17 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ 14,500.00 ล้านบาท คิดเป็น 561.83 ล้านบาทหรือร้อยละ 3.87 ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาคิดเป็น 206.01 ล้านบาทหรือร้อยละ 1.50 ซึ่งสอดคล้องกับการลดลงของภาษีบำรุงท้องที่จากการเติบโตของเมือง หากกรุงเทพมหานครเพิ่มการตรวจสอบติดตามผู้เสียภาษีรายใหม่จะสามารถเพิ่มยอดรายได้จากภาษีโรงเรือนและที่ดินได้มากขึ้น

1.3 ภาษีป้าย...

1.3 ภาษีป้าย จัดเก็บได้รวม 914.81 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ 1,060.00 ล้านบาท คิดเป็น 145.19 ล้านบาทหรือร้อยละ 13.70 ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาคิดเป็น 34.06 ล้านบาทหรือร้อยละ 3.87 จากการสำรวจและเร่งรัดตรวจสอบทำให้จัดเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา แต่เนื่องจากยังไม่ได้รับการแก้ไขกฎกระทรวงจึงยังไม่มีการปรับอัตราภาษีเพิ่มขึ้น

1.4 ภาษีบำรุงกม.สำหรับน้ำมัน จัดเก็บได้รวม 225.45 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ 300.00 ล้านบาท คิดเป็น 74.55 ล้านบาทหรือร้อยละ 24.85 และจัดเก็บได้ลดลงจากปีที่ผ่านมาคิดเป็น 3.91 ล้านบาทหรือร้อยละ 1.70 ทั้งนี้ การจัดเก็บภาษีบำรุงกม.สำหรับน้ำมันชะลอตัวลดลงในไตรมาสที่สองของปีงบประมาณเช่นเดียวกับปีที่ผ่านมา และจัดเก็บได้ลดลงในแต่ละไตรมาสเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา

1.5 อากรฆ่าสัตว์ จัดเก็บได้รวม 0.83 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ 0.50 ล้านบาท คิดเป็น 0.33 ล้านบาทหรือร้อยละ 65.87 แต่จัดเก็บได้ลดลงจากปีที่ผ่านมาคิดเป็น 0.65 ล้านบาทหรือร้อยละ 43.98 เนื่องจากโรงฆ่าสัตว์พื้นที่เขตคลองเตยได้ปิดกิจการลงทำให้กรุงเทพมหานครประมาณการรายได้จากอกรฆ่าสัตว์ลดลงจากปีที่แล้ว แต่โรงฆ่าสัตว์ ในพื้นที่เขตหนองจอกซึ่งเหลือเพียงแห่งเดียวกลับมีรายได้เพิ่มสูงขึ้นจากเดิม

2. ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับและค่าบริการ จัดเก็บได้รวม 1,296.12 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ 2,501.50 ล้านบาท คิดเป็น 1,205.38 ล้านบาทหรือร้อยละ 48.19 ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเพียงเล็กน้อยคิดเป็น 31.19 ล้านบาทหรือร้อยละ 2.47 หากพิจารณาสัดส่วนของรายได้ที่จัดเก็บจริงกับประมาณการจะพบความแตกต่างอย่างมาก โดยในปีงบประมาณ 2561 จัดเก็บได้ในสัดส่วนเพียงร้อยละ 51.81 แต่ปีงบประมาณ 2560 จัดเก็บได้สัดส่วนมากถึงร้อยละ 105.41 เมื่อเทียบกับประมาณการ เนื่องจากการตั้งประมาณการที่เพิ่มสูงขึ้นตามการคาดการณ์ว่ากฎหมายเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมจะได้รับการปรับปรุงแก้ไขทันในปีงบประมาณ 2561 แต่กฎหมายยังอยู่ระหว่างการพิจารณาแก้ไขจึงส่งผลให้ยอดรายได้ที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บไม่เป็นไปตามที่ประมาณการไว้ ดังนั้น กรุงเทพมหานครจะต้องพัฒนาระบบการจัดเก็บค่าธรรมเนียมและค่าบริการต่าง ๆ ให้มีความรัดกุมและทันสมัยมากยิ่งขึ้น

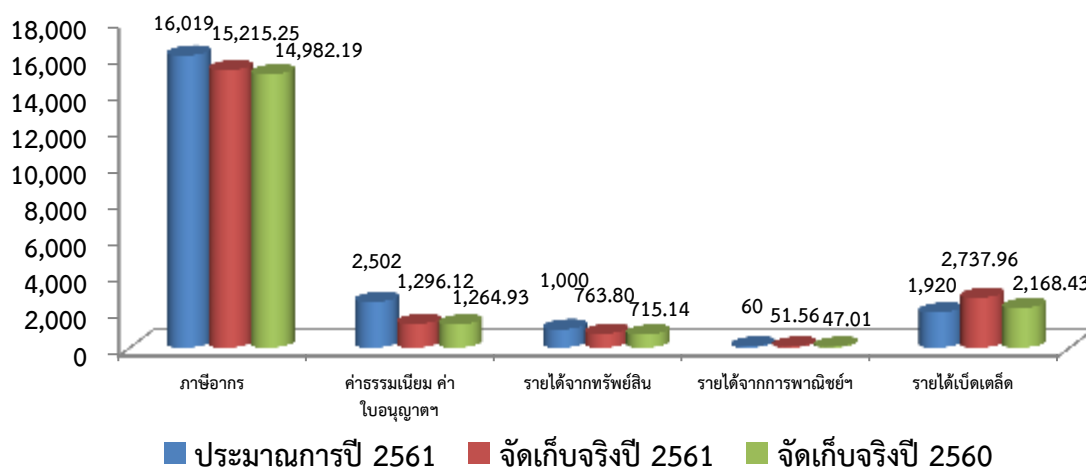
3. รายได้จากทรัพย์สิน จัดเก็บได้รวม 763.80 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ 1,000.00 ล้านบาท คิดเป็น 236.20 ล้านบาทหรือร้อยละ 23.62 แต่ขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาคิดเป็น 48.66 ล้านบาทหรือร้อยละ 6.80 โดยมีรายได้จากดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาจำนวน 186.32 ล้านบาท จากยอดเงินฝากธนาคารที่เพิ่มสูงขึ้น แต่มีรายได้จากค่าเช่าอาคารสถานที่ลดลงจากปีที่ผ่านมาจำนวน 154.88 ล้านบาท จากการที่สัมปทานให้เข้าป้ายรถเมล์หมดลง

4. รายได้จากการสาธารณูปโภค การพาณิชย์และกิจกรรมอื่นๆ เป็นรายได้ที่สถานธนาณูปโภคของกรุงเทพมหานคร และสำนักงานตลาดกรุงเทพมหานครจัดสรรรายได้ให้กับกรุงเทพมหานครในช่วงไตรมาสที่สี่ของปีงบประมาณ โดยสถานธนาณูปโภคของกรุงเทพมหานครสามารถนำส่งรายได้รวม 51.56 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาคิดเป็น 10.55 ล้านบาทหรือร้อยละ 25.73 แต่ต่ำกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ 55.00 ล้านบาทเพียงเล็กน้อย ในส่วนของสำนักงานตลาดกรุงเทพมหานครได้ตั้งประมาณการไว้ 5 ล้านบาท เนื่องจากในปีงบประมาณ 2560 ได้นำส่งรายได้ให้กรุงเทพมหานครจำนวน 6 ล้านบาท แต่ในปีงบประมาณ 2561 มิได้มีการนำส่งรายได้ให้กับกรุงเทพมหานคร เนื่องจากสำนักงานตลาดมีผลประกอบการที่ขาดทุนในปีงบประมาณ 2560 ทั้งนี้ การนำส่งรายได้ของสถานธนาณูปโภคที่เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเพียงเล็กน้อย และต่ำกว่าประมาณการที่ตั้งไว้เป็นผลจากกำไรของสถานธนาณูปโภคที่ได้รับผลกระทบจากการลดลงของราคาทองคำ ทำให้ไม่สามารถหากำไรจากทรัพย์สินหลุดจำนำได้มากนัก ประกอบกับมีการนำส่งกำไรเพียงร้อยละ 18 ตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการเงิน การส่งและการแบ่งผลกำไรสุทธิของการพาณิชย์ของกรุงเทพมหานคร (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2554

เปรียบเทียบ...

เปรียบเทียบผลการจัดเก็บรายได้ที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บเองปีงบประมาณ 2561

หน่วย : ล้านบาท

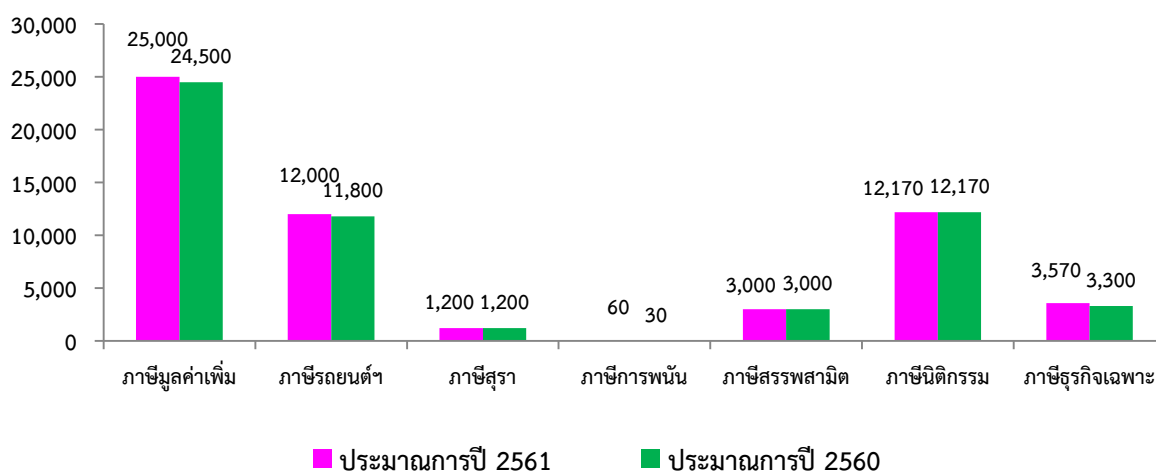
5. **รายได้เบ็ดเตล็ด** จัดเก็บได้รวม 2,737.96 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ 1,920.00 ล้านบาท คิดเป็น 817.96 ล้านบาทหรือร้อยละ 42.60 และขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาคิดเป็น 569.53 ล้านบาทหรือร้อยละ 26.26 จากการนำส่งคืนโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นกรณีพิเศษ

ประมาณการรายได้ที่ส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้

ในปีงบประมาณ 2561 กรุงเทพมหานครได้ตั้งประมาณการรายได้ที่ส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้ 57,000.00 ล้านบาท โดยกรุงเทพมหานครได้ตั้งประมาณการรายได้เพิ่มสูงขึ้นจากปีงบประมาณ 2560 จำนวน 1,000.00 ล้านบาท โดยคาดว่าจะได้รับจัดสรรรายได้จากภาษีที่ผันแปรตามสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจได้เพิ่มมากขึ้น จากแนวโน้มทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้นคือ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อน ภาษีการพนันและภาษีธุรกิจเฉพาะ โดยแสดงให้เห็นตามแผนภูมิต่างต่อไปนี้

เปรียบเทียบประมาณการรายได้ที่ส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้ปีงบประมาณ 2561 และ 2560

หน่วย : ล้านบาท

ผลการจัดเก็บ...

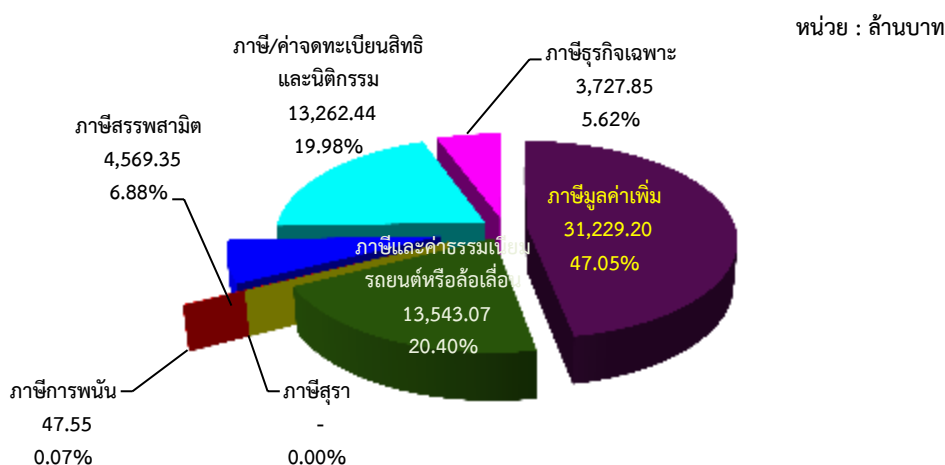
ผลการจัดเก็บรายได้ที่ส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้

ในปีงบประมาณ 2561 กรุงเทพมหานครมีรายได้ที่ส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้ทั้งสิ้นจำนวน 66,379.47 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้คิดเป็น 9,379.47 ล้านบาทหรือร้อยละ 16.46 และขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาคิดเป็น 6,286.58 ล้านบาทหรือร้อยละ 10.46 จากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น โดยแยกพิจารณาได้ดังนี้

1. ภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นภาษีที่จัดเก็บจากการจำหน่ายสินค้าอุปโภค บริโภค และการให้บริการต่าง ๆ ซึ่งกรุงเทพมหานครจะได้รับจัดสรรจากกฎหมาย 2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติจัดสรรรายได้ประเภทภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีธุรกิจเฉพาะให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2534 โดยจัดสรรให้กรุงเทพมหานครตามหน่วยงานที่จัดเก็บได้ (กรมสรรพากรจัดสรรให้ตามสัดส่วนของภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้ในพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร กรมศุลกากร และกรมสรรพสามิตจัดสรรให้ตามเกณฑ์ประชากรในกรุงเทพมหานคร) และกฎหมายอีกฉบับ คือ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในภาพรวมของปีงบประมาณ 2561 กรุงเทพมหานครได้รับจัดสรรภาษีมูลค่าเพิ่มทั้งสิ้น 31,229.20 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ 25,000.00 ล้านบาท คิดเป็น 6,229.20 ล้านบาทหรือร้อยละ 24.92 และขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมามากถึง 3,334.20 ล้านบาทหรือร้อยละ 11.95 ซึ่งเป็นไปตามสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น และสอดคล้องกับผลการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาล

2. ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อน เป็นภาษีที่กรมการขนส่งทางบกจัดเก็บให้และจัดสรรรายได้ที่จัดเก็บได้ในเขตกรุงเทพมหานครนำส่งกรุงเทพมหานครทั้งหมด ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยในปีงบประมาณ 2561 กรุงเทพมหานครมีรายได้จากภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อนเป็นเงิน 13,543.07 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ 12,000.00 ล้านบาท คิดเป็น 1,543.07 ล้านบาทหรือร้อยละ 12.86 และขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาเพียงเล็กน้อย 327.40 ล้านบาทหรือร้อยละ 2.48 เป็นผลจากอุปสงค์รถยนต์ภายในประเทศที่เริ่มมีการฟื้นตัวดีขึ้น จากการที่บริษัทผู้ผลิตรถยนต์ดำเนินนโยบายกระตุ้นยอดขายและกำลังซื้อที่สะสมมาของผู้บริโภคจากช่วงเศรษฐกิจชะลอตัว ทำให้ยอดจำหน่ายรถยนต์ภายในประเทศเพิ่มสูงขึ้น การจัดเก็บและนำส่งภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์มีทิศทางที่ดีขึ้น(โดยเฉพาะรถยนต์ที่จดทะเบียนใหม่) ทำให้กรมการขนส่งทางบกสามารถจัดส่งรายได้ให้กรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นจากประมาณการที่ตั้งไว้

สัดส่วนผลการจัดเก็บรายได้ที่ส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้ ปีงบประมาณ 2561

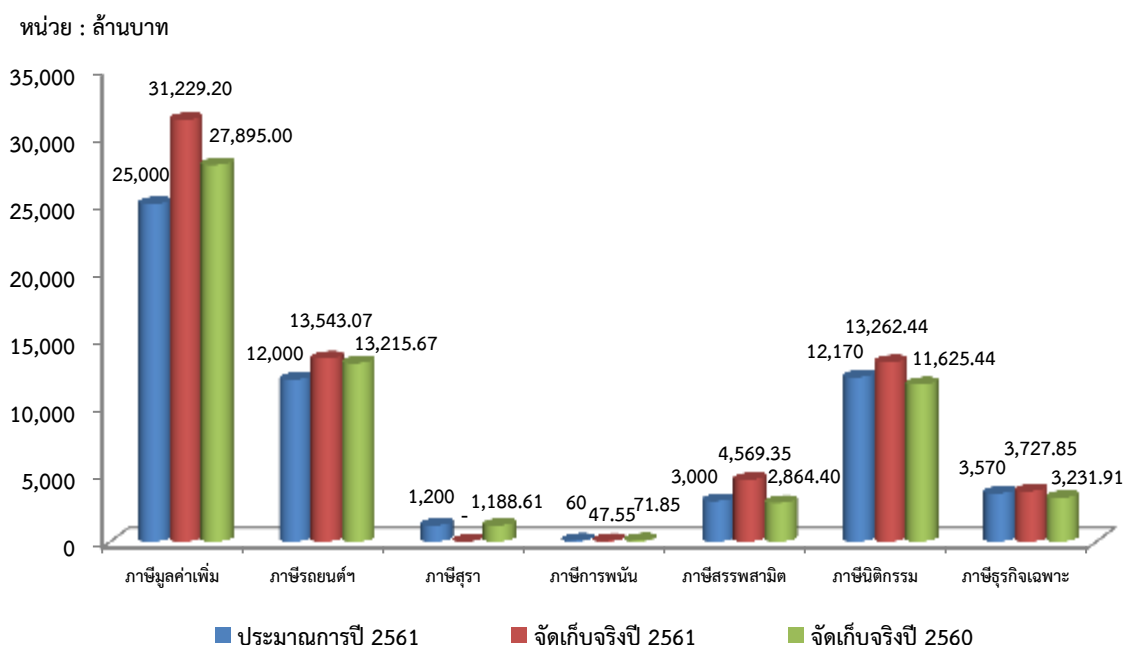
3. ภาษีสุรา...

3. **ภาษีสุรา** เป็นภาษีที่จัดเก็บจากการจำหน่ายสินค้าประเภทสุรา เบียร์ โดยกรมสรรพสามิต ทำหน้าที่จัดเก็บ แต่เนื่องจากมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 ซึ่งได้ยกเลิกพระราชบัญญัติจัดสรรเงินภาษีสุรา พ.ศ. 2527 ส่งผลให้ไม่มีการจัดเก็บภาษีสุราตั้งแต่เดือนกันยายน 2560 ดังนั้น กรุงเทพมหานครจึงไม่ได้รับจัดสรรภาษีสุราในปีงบประมาณ 2561 มีเพียงยอดประมาณการที่ตั้งไว้ 1,200.00 ล้านบาท

4. **ภาษีการพนัน** เป็นภาษีที่สมาคมราชกรีฑาสโมสร และราชตฤณมัยสมาคมจ่ายให้อัตราร้อยละสองครึ่งของภาษีที่จะต้องเสียให้แก่รัฐบาลเฉพาะที่จัดเก็บได้ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยในปีงบประมาณ 2561 กรุงเทพมหานครมีรายได้จากภาษีการพนันทั้งสิ้น 47.55 ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ 60.00 ล้านบาท คิดเป็น 12.45 ล้านบาทหรือร้อยละ 20.75 และลดลงจากปีที่ผ่านมาคิดเป็น 24.30 ล้านบาทหรือร้อยละ 33.82 ซึ่งเป็นผลจากการนำส่งเงินที่กรุงเทพมหานครได้ข้อยุติจากการฟ้องร้องราชตฤณมัยสมาคมจำนวน 23.88 ล้านบาทในเดือนพฤศจิกายน 2559 ทำให้ยอดรายได้ภาษีการพนันของปีงบประมาณ 2560 สูงกว่าปกติ

5. **ภาษีสรรพสามิต** เป็นภาษีที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บให้และจัดสรรรายได้ตามสัดส่วนจำนวนประชากรตามหลักฐานทะเบียนราษฎร ซึ่งกระทรวงมหาดไทยนำรายได้ทั้งหมดคำนวณร่วมกับประชากรแต่ละท้องถิ่น โดยในปีงบประมาณ 2561 ซึ่งได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 แล้ว ส่งผลให้กรุงเทพมหานครมีรายได้จากภาษีสรรพสามิตสูงถึง 4,569.35 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ 3,000.00 ล้านบาท คิดเป็น 1,569.35 ล้านบาทหรือร้อยละ 52.31 และขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาคิดเป็น 1,704.95 ล้านบาทหรือร้อยละ 59.52

เปรียบเทียบผลการจัดเก็บรายได้ที่ส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้ปีงบประมาณ 2561

6. ภาษีและค่า...

6. ภาษีและค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิ/นิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ เป็นภาษีที่กรมที่ดินจัดเก็บให้และจัดสรรรายได้ตามพื้นที่การจัดเก็บ โดยในปีงบประมาณ 2561 กรุงเทพมหานครมีรายได้จากภาษีและค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิ/นิติกรรมรวม 13,262.44 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ 12,170.00 ล้านบาท คิดเป็น 1,092.44 ล้านบาทหรือร้อยละ 8.98 และขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาคิดเป็น 1,637.01 ล้านบาทหรือร้อยละ 14.08 ซึ่งสอดคล้องกับการเติบโตของเมือง

7. ภาษีธุรกิจเฉพาะ เป็นภาษีที่กรมสรรพากรและกรมที่ดินจัดเก็บและจัดสรรให้ตามแหล่งกำเนิดของภาษี ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในปีงบประมาณ 2561 กรุงเทพมหานครมีรายได้จากภาษีธุรกิจเฉพาะรวม 3,727.85 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ 3,570.00 ล้านบาท คิดเป็น 157.85 ล้านบาทหรือร้อยละ 4.42 และขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมาคิดเป็น 495.94 ล้านบาทหรือร้อยละ 15.35 ซึ่งสอดคล้องกับการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาล

สรุปและคาดการณ์รายได้ของกรุงเทพมหานคร

ผลการจัดเก็บรายได้ของกรุงเทพมหานครประจำปีงบประมาณ 2561 จัดเก็บได้ 86,444.15 ล้านบาท สูงกว่าประมาณการที่ตั้งไว้จำนวน 7,944.16 ล้านบาทหรือร้อยละ 10.12 และขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา 7,173.58 ล้านบาทหรือร้อยละ 9.05 โดยมีปัจจัยที่สำคัญ คือ ประการแรก ความคืบหน้าของโครงการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ ๆ อย่างเช่น โครงการก่อสร้างรถไฟฟ้าสายต่าง ๆ ทำให้การก่อสร้างอาคารที่พักอาศัยประเภทคอนโดมิเนียมในพื้นที่กรุงเทพมหานครมีการเติบโตอย่างเห็นได้ชัด ส่งผลให้ภาษีและค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิ/นิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น และการปรับตัวขึ้นของการใช้จ่ายภาคครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับการปรับตัวขึ้นของฐานรายได้ในระบบเศรษฐกิจ ภายใต้อัตราดอกเบี้ยและอัตราเงินเฟ้อที่ยังอยู่ในระดับต่ำ ทำให้การจัดเก็บภาษีจากฐานการบริโภคของรัฐบาลเพิ่มสูงขึ้น โดยภาษีจากฐานการบริโภคที่สำคัญได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม และภาษีสรรพสามิต ประกอบกับการที่บริษัทผู้ผลิตรถยนต์ดำเนินนโยบายกระตุ้นยอดขาย รวมทั้งการเปิดตัวของรถยนต์รุ่นใหม่ ๆ และการสิ้นสุดลงของข้อจำกัดจากมาตรการรถยนต์คันแรก ส่งผลให้ อุปสงค์รถยนต์ภายในประเทศฟื้นตัวดีขึ้น ทำให้ภาพรวมการจัดเก็บภาษีที่ส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้กรุงเทพมหานครยังคงสูงกว่าประมาณการร้อยละ 16.46 และขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2560 ร้อยละ 10.46 ประการที่สอง การเติบโตของเมืองทำให้มีการนำที่ดินว่างเปล่ามาใช้ประโยชน์มากขึ้น ส่งผลให้การจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ในทางกลับกันการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดินมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน ประกอบกับการดำเนินนโยบายการเพิ่มทางเลือกในการชำระภาษี มาตรการติดตามผู้ค้างชำระภาษี การตรวจสอบภาษีและขยายฐานผู้เสียภาษี รวมถึงมีการนำส่งคืนเงินเหลือจ่ายจากโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นรายได้เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ เป็นกรณีพิเศษ ทำให้กรุงเทพมหานครมีรายได้จากภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย และรายได้เบ็ดเตล็ดเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ภาพรวมการจัดเก็บรายได้ที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บเองขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2560 เพียงร้อยละ 4.63 แต่เนื่องจากการตั้งประมาณการที่เพิ่มสูงขึ้นตามการคาดการณ์ว่ากฎหมายที่เกี่ยวกับค่าธรรมเนียมจะได้รับการปรับปรุงแก้ไขทันในปีงบประมาณ 2561 ทำให้รายได้ที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บเองต่ำกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ร้อยละ 6.68

หากพิจารณาจากแหล่งที่มาของรายได้จะพบว่า รายได้ที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บเองนั้นจัดเก็บได้ต่ำกว่าประมาณการที่ตั้งไว้ และมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 24 ของรายได้ทั้งหมดของกรุงเทพมหานคร

จึงกล่าวได้ว่า...

จึงกล่าวได้ว่า กรุงเทพมหานครไม่สามารถควบคุมหรือคาดการณ์การจัดเก็บรายได้ได้อย่างแม่นยำ เนื่องจากรายได้หลักของกรุงเทพมหานครมาจากภาษี ที่ส่วนราชการอื่นจัดเก็บและจัดสรรให้กรุงเทพมหานคร ประกอบกับภาษีเหล่านั้นเป็นไปตามทิศทางของเศรษฐกิจมหภาค การจะเพิ่มผลการจัดเก็บรายได้ของกรุงเทพมหานคร จึงมีความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ เพื่อให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจในการจัดเก็บเพิ่มขึ้น ซึ่งกระบวนการทางกฎหมายใช้เวลาค่อนข้างนาน การเพิ่มประสิทธิภาพและความรัดกุมในการจัดเก็บรายได้ที่มีอำนาจในการจัดเก็บอยู่แล้วให้ครบถ้วน จึงเป็นแนวทางที่กรุงเทพมหานครนำมาใช้ในเบื้องต้นสืบเนื่องจากแนวคิดที่จะเพิ่มเสถียรภาพในการจัดเก็บรายได้ของกรุงเทพมหานคร จึงมีการศึกษาแหล่งที่มาของรายได้ในแต่ละประเภทใหม่ และจัดประเภทรายได้ที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บเองกับรายได้ที่ส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้ในปีงบประมาณ 2562 ซึ่งแตกต่างไปจากปีงบประมาณที่ผ่านมา ดังนี้

	ปีงบประมาณ 2562	ปีงบประมาณ 2561
ภาษีการพนัน	กรุงเทพมหานครจัดเก็บเอง	ส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้
ค่าปรับผู้ละเมิดกฎหมายจราจร	ส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้	กรุงเทพมหานครจัดเก็บเองโดยรวมอยู่ในค่าปรับผู้ละเมิดกฎหมาย
ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา	ส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้	กรุงเทพมหานครจัดเก็บเอง
ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนัน	ส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้	กรุงเทพมหานครจัดเก็บเอง

ในปีงบประมาณ 2562 กรุงเทพมหานครได้ตั้งประมาณการรายได้ไว้จำนวน 80,000.00 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2561 จำนวน 1,500.00 ล้านบาท โดยปรับลดประมาณการรายได้ที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บเองลง 1,434.62 ล้านบาทหรือร้อยละ 6.69 และปรับเพิ่มประมาณการรายได้ที่ส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้ขึ้น 2,934.62 ล้านบาทหรือร้อยละ 5.14 สาเหตุที่ปรับลดประมาณการรายได้ที่กรุงเทพมหานครจัดเก็บเองมาจากการแก้ไขข้อกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ที่ยังไม่เรียบร้อยในหลายฉบับ กรุงเทพมหานครจึงไม่สามารถเพิ่มอัตราการจัดเก็บรายได้ การปรับประมาณการรายได้ที่ส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้เพิ่มขึ้นมาจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจตามนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจภาครัฐ และแนวโน้มการจัดสรรภาษีในทิศทางที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

แต่อย่างไรก็ตาม กรุงเทพมหานครต้องพิจารณาแนวทางการจัดหารายได้เพิ่มเติม นอกจากการปรับแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้กรุงเทพมหานครมีเสถียรภาพทางการเงินการคลัง โดยการพัฒนาระบบสารสนเทศที่จะเพิ่มช่องทางในการรับชำระภาษี และจัดเจ้าหน้าที่ในการให้คำแนะนำผู้มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน รวมทั้งการเชื่อมโยงข้อมูลที่เป็นกับส่วนราชการอื่นในการประเมินภาษีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และหากกรุงเทพมหานครสามารถพิจารณานำทรัพย์สินที่มีได้ใช้ประโยชน์มาหารายได้จะเป็นการจัดหารายได้ที่กรุงเทพมหานครควบคุมได้อย่างชัดเจน ในส่วนของรายได้ที่ส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้ นั้น กรุงเทพมหานครได้กำหนดแนวทางในการติดตามอย่างสม่ำเสมอ

เปรียบเทียบผลการจัดเก็บรายได้กรุงเทพมหานครประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และ 2560

หน่วย : บาท

ประเภท	ปี 2561		คิดเป็นร้อยละ	ปี 2560		คิดเป็นร้อยละ	เปรียบเทียบประจำปี 2561 สูง (ต่ำ) กว่าประจำปี 2560	คิดเป็นร้อยละ
	ประมาณการ	รับจริง		ประมาณการ	รับจริง			
รายได้ประจำ								
กรุงเทพมหานครจัดเก็บเอง								
1.ภาษีอากร								
ภาษีบำรุงท้องที่	158,000,000.00	135,991,028.75	86.07	158,000,000.00	138,436,486.95	87.62	(2,445,458.20)	(1.77)
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน	14,500,000,000.00	13,938,165,728.00	96.13	14,300,000,000.00	13,732,158,077.22	96.03	206,007,650.78	1.50
ภาษีป้าย	1,060,000,000.00	914,814,620.40	86.30	1,060,000,000.00	880,751,742.73	83.09	34,062,877.67	3.87
ภาษีบำรุงกม.สำหรับน้ำมันฯ	300,000,000.00	225,451,817.50	75.15	300,000,000.00	229,358,920.32	76.45	(3,907,102.82)	(1.70)
อากรฆ่าสัตว์	500,000.00	829,364.00	165.87	2,000,000.00	1,480,372.00	74.02	(651,008.00)	(43.98)
รวมภาษีอากร	16,018,500,000.00	15,215,252,558.65	94.99	15,820,000,000.00	14,982,185,599.22	94.70	233,066,959.43	1.56
2.ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับและค่าบริการ	2,501,500,000.00	1,296,121,166.18	51.81	1,200,000,000.00	1,264,932,565.62	105.41	31,188,600.56	2.47
3.รายได้จากทรัพย์สิน	1,000,000,000.00	763,800,832.12	76.38	1,000,000,000.00	715,138,750.10	71.51	48,662,082.02	6.80
4.รายได้จากการพาณิชย์และสาธารณูปโภค	60,000,000.00	51,559,861.41	85.93	60,000,000.00	47,007,784.25	78.35	4,552,077.16	9.68
5.รายได้เบ็ดเตล็ด	1,920,000,000.00	2,737,955,007.07	142.60	1,920,000,000.00	2,168,429,930.04	112.94	569,525,077.03	26.26
รวมกรุงเทพมหานครจัดเก็บเอง	21,500,000,000.00	20,064,689,425.43	93.32	20,000,000,000.00	19,177,694,629.23	95.89	886,994,796.20	4.63
ส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้								
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	25,000,000,000.00	31,229,201,471.89	124.92	24,500,000,000.00	27,895,003,854.58	113.86	3,334,197,617.31	11.95
ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อน	12,000,000,000.00	13,543,068,870.80	112.86	11,800,000,000.00	13,215,672,902.90	112.00	327,395,967.90	2.48
ภาษีสุรา	1,200,000,000.00	-	-	1,200,000,000.00	1,188,605,171.66	99.05	(1,188,605,171.66)	(100.00)
ภาษีการพนัน	60,000,000.00	47,552,810.25	79.25	30,000,000.00	71,854,676.41	239.52	(24,301,866.16)	(33.82)
ภาษีสรรพสามิต	3,000,000,000.00	4,569,350,108.16	152.31	3,000,000,000.00	2,864,398,613.73	95.48	1,704,951,494.43	59.52
ภาษี/ค่าจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม	12,170,000,000.00	13,262,443,956.00	108.98	12,170,000,000.00	11,625,437,934.00	95.53	1,637,006,022.00	14.08
ภาษีธุรกิจเฉพาะ	3,570,000,000.00	3,727,850,068.83	104.42	3,300,000,000.00	3,231,910,399.33	97.94	495,939,669.50	15.35
รวมส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้	57,000,000,000.00	66,379,467,285.93	116.46	56,000,000,000.00	60,092,883,552.61	107.31	6,286,583,733.32	10.46
รวมทั้งสิ้น	78,500,000,000.00	86,444,156,711.36		76,000,000,000.00	79,270,578,181.84		7,173,578,529.52	9.05
รวมทั้งสิ้นเป็นร้อยละ	100.00	110.12		100.00	104.30			
รายได้พิเศษ (เงินสะสมจ่ายขาด)	-	-		2,654,512,000.00	2,654,512,000.00			

ที่มา : กองบัญชี สำนักงานการคลัง รวบรวมโดย สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง สำนักงานการคลัง